

Vakavakarau ki na kama

Na vakavakarau kei na tatarovi e rau ki, ki na kena vakarautaki ka taqomaki vinaka na vanua eda tiko kina. Na vei itikotiko kece kei na vanua era dau soqoni kina na tamata (centre), e dodonu me tu kina na ivakasala me muri kevaka e yaco na kama. E na vanua ni cakacaka, e tu na lawa ka kovuta na taqomaki ni nodra bula na tamata cakacaka, ka ra dau vakamura na veibisinisi kece kei na veisoqosoqo me rawa ni tu na ivakasala me muri kevaka e yaco na kama ka dau vakatovototaki vakawasoma, ia e vale eda na vakararavi vei ira na lewe ni matavuvale me ra na cakava ga vakataki ira na veika oqo.

Mo qarauna me ra kila kece na lewe ni matavuvale:

- Na iwalewale ni qasi e na ruku ni kubou
- Na veigaunisala e rawa ni muri me ra dro mai na veirumu kei na vale
- Na iwalewale ni dolavi ni katuba kei na katuba leka ka lokataki tu
- Na iwalewale ni qiriti na tabana ni buka - 000
- Na vanua me ra laki sota kina e tautuba (mevaka na vanua e dau mai biu kina na ivola se letter box)
- Na vakatovotovo e ki – ka dodonu me vakayacori vakadua e na dua na vula

Vakavakarau ki na kama

- Na ivakatakilakila ni kama (smoke alarm) e dau veivakabulai. Me qarauni me savasava tu ka me veisautaki na bateri e na veigauna kece e tosoli kina na gauna se day light savings
- Vakatotvototaka na ivakatakilakila ni kama (smoke alarm) e na veimacawa ka vakasavasavataki e na veivula
- Kila tiko ni o ira na gone ka ra yabaki lima lako sobu era sega ni dau rogoca na ivakatakilakila ni kama (smoke alarm)
- Me tu e vale ni kuro na vulaqeti ni kama kei/se bokoboko ni buka ka mo kila na kena/kedrau vakavakayagataki
- Me biu na vulaqeti ni kama kei na ibokoboko ni buka e na tadrua ni vanua e na rawa ni vakavuna na kama e vale ni kuro kei na icurucuru ki tuba.
- Me tiko e dua na ibokoboko livaliva (safety switch) me taqomaka na vale – me a vakacobara e dua ka rejsita e na caka livaliva
- Mo vakarauta kei ira na lewe ni matavuvale e dua na ivakasala me muri kevaka e yaco na kama ka me vakatovototaki vakawasoma

Na itukutuku vinaka sa ikoya...

Mevaka ni ko tubutubu se dauniveiqaravi, sa rawa mo na taqomaka na vanua e tiko kina e dua na gone e na nomu vakaraica vakavinaka na veika e rawa ni vakavuna na kama ni yago, na kama ni kuli se na kama, ka rawa mo cakava na ka me tarovi kina. Era na vakadadamuri iko na gone ka ni ra na via cakava kece na ka o cakava, o koya gona me ra raici iko ni ko cakava na veika ni tataqomaki – mevaka na nomu biuta na isasabai (screen) e na vanua e waqa tiko kina na buka.

la mo nanauma...O ira na gone ka ra yabaki lima lako sobu era sega ni ra na dro mai na vanua e kama tiko se me ra taqomaki ira kevaka e yaco vakasauri e dua na ka vakarerevaki. E dodonu me ra kila oqo na itubutubu kei ira na dauniveiqaravi.

Na Country Fire Authority (CFA) kei na Metropolitan Fire and Emergency Services Board (MFB) e vakarautaki na itukutuku oqo ka veisoiyaka e na vakamananu ni na qarauni na kena vakayagataki. Kevaka e sega ni matata na veika e tu na itukutuku oqo ena kena sotavi na nomu leqa, mo laki kece ivakasala vua e dua na ka na tenaduu. E na sega ni na bale vua na CFA, kei na MFB ke yaco e dua na ka na gauna o vakayagataki, vakadevataka se vakararavi ki na itukutuku oqo. Na CFA, kei na MFB e na sega ni na sauma e dua na ka e yali se vakacacani e na gauna o vakayagataki kina na itukutuku oqo, ke yaco e dua na vuku ni kena a vakadevataki'cala, se kune kila e dua na cala se a guilecavi me vakaraitaki se dua tale na ka e a vakavuna.

Ke ko via kila tale eso na itukutuku mo veitaratara ki na:

www.cfa.vic.gov.au

www.mfb.vic.gov.au

